

STANOVISKO 02/2026

(podľa článku 322 ods. 1 ZFEÚ)

SK

**k návrhu nariadenia
Európskeho parlamentu
a Rady, ktorým sa
ustanovuje rámcový
program pre výskum
a inovácie Horizont
Európa na obdobie 2028
– 2034, stanovujú
pravidlá účasti na ňom
a pravidlá šírenia jeho
výsledkov a ktorým sa
zrušuje nariadenie (EÚ)
2021/695**

[COM(2025) 543 final]

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Rozpočet EÚ na obdobie
2028 – 2034

Obsah

Body

01 – 11 | Úvod

01 – 11 | Prečo predkladáme toto stanovisko

01 – 03 | Právny základ

04 – 11 | Kontext

12 – 56 | Hlavné odkazy

13 – 15 | Pridaná hodnota EÚ

16 – 24 | Zosúladenie výdavkových cieľov s politickými prioritami pre celú EÚ

25 | Flexibilita rozpočtu

26 – 44 | Zjednodušenie programu a postupov

26 – 28 | Jednotný súbor pravidiel a ďalšie procedurálne zjednodušenia

29 – 30 | Pracovné programy

31 – 36 | Mechanizmus financovania

37 | Lehota na udelenie grantu

38 – 40 | Verejné obstarávanie vrátane obstarávania vo fáze pred komerčným využitím

41 – 43 | Priame a nepriame riadenie (vrátane partnerstiev)

44 | Programový výbor

45 – 47 | Výkonnostný rámec

48 – 51 | Súlad, správne finančné riadenie, transparentnosť, zodpovednosť a výsledovateľnosť výdavkov

52 – 56 | Naš mandát na audit

57 – 65 | Konkrétne pripomienky

Prílohy

Príloha I – Zoznam publikácií EDA, na ktoré sa odkazuje v tomto stanovisku

Príloha II – Základné informácie

**Príloha III – Spoločné podniky a výkonné agentúry v rozpočtovom období
EÚ 2021 – 2027**

Skratky

Glosár

Úvod

Prečo predkladáme toto stanovisko

Právny základ

- 01** Toto stanovisko vydávame podľa článku 322 ods. 1 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), v ktorom sa poskytuje právny základ pre prijatie rozpočtových pravidiel EÚ vrátane pravidiel, ktorými sa riadi zostavovanie a plnenie rozpočtu EÚ.
- 02** Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje rámcový program pre výskum a inovácie Horizont Európa na obdobie 2028 – 2034, stanovujú pravidlá účasti na ňom a pravidlá šírenia jeho výsledkov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) 2021/695 [COM(2025) 543 final] bol prijatý Európskou komisiou dňa 16. júla 2025. Korigendum bolo vydané 28. júla 2025 [COM(2025) 543 final/2]. Európsky dvor audítorov (EDA) bol oficiálne oslovený, aby sa vyjadril k návrhu, Radou 25. septembra 2025 a Európskym parlamentom 6. novembra 2025.
- 03** V súlade s naším inštitucionálnym mandátom poskytujeme toto stanovisko na podporu legislatívneho procesu prostredníctvom pripomienok týkajúcich sa návrhu, finančného plnenia, kontrolného prostredia a potenciálnych rizík navrhovaného programu. V *prílohe I* sa uvádza zoznam publikácií EDA, na ktoré sa odkazuje v tomto stanovisku.

Kontext

- 04** Konkurencieschopnosť, inovácie a výskum sú základom budúcej prosperity Európy. To si vyžaduje investície do vedy, technológií a priemyslu s cieľom stimulovať udržateľný rast, vytvárať kvalitné pracovné miesta a posilniť globálne postavenie EÚ.
- 05** Horizont Európa je hlavný program EÚ na podporu výskumu a inovácií. Navrhovaným novým nariadením by sa program Horizont Európa predĺžil do nasledujúceho viacročného obdobia (2028 – 2034) ako 10. rámcový program pre výskum a inovácie (RP10). Jeho všeobecným cieľom uvedeným v článku 3 návrhu je posilniť konkurencieschopnosť EÚ, vedecko-technologickú základňu a riešiť globálne výzvy založené na excelentnom výskume a inováciách. Podľa článku 18 návrhu cieľom [európskeho výskumného priestoru](#) (EVP) je „vytvoriť jednotný trh bez hraníc pre výskum, inovácie a technológie v celej Únii, na ktorom sú výskumní pracovníci, vedecké poznatky a technológie vo voľnom obehu“. Komisia zastáva názor, že tento program je „kľúčovým nástrojom na dosiahnutie politických ambícií uvedených v návrhu Komisie na nasledujúci dlhodobý rozpočet EÚ (2028 – 2034) a politických priorít na roky 2024 – 2029 stanovených v [usmerneniach predsedníčky von der Leyenovej](#)“.
- 06** V [prílohe II](#) sa nachádzajú základné informácie o navrhovanom programe Horizont Európa vrátane jeho pilierov a súvisiacich konkrétnych cieľov, rozpočtových balíkov a dodatočných príspevkov, spôsobu riadenia a foriem financovania, ktoré bude ponúkať.
- 07** Ako je uvedené na [ilustrácii 1](#), štruktúra návrhu má štyri piliere.

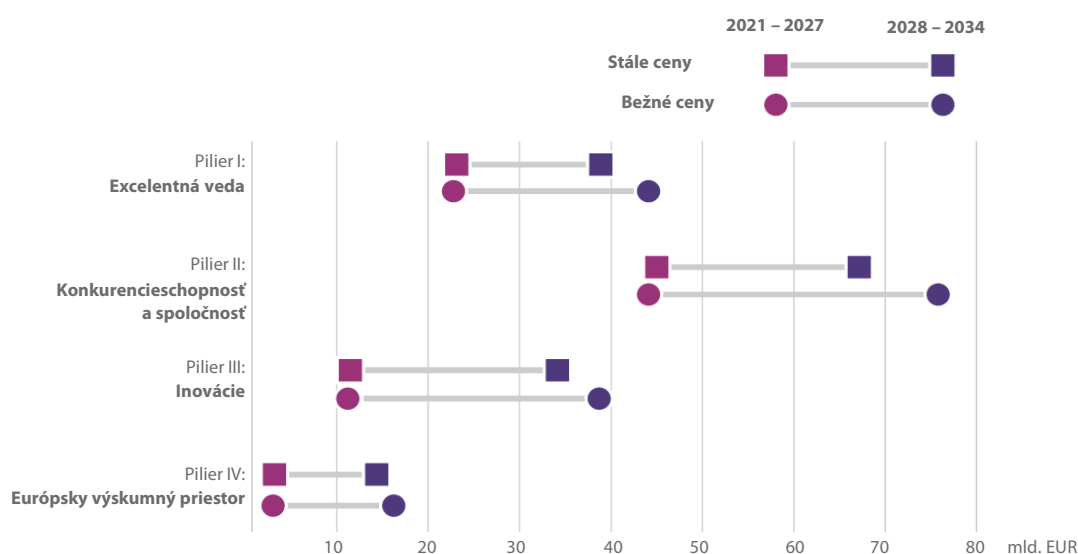
Ilustrácia 1 – Štruktúra nového programu Horizont Európa

¹ V súlade s činnosťami v rámci Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť

08 Na obdobie 2028 – 2034 Komisia navrhuje zvýšiť rozpočet programu Horizont Európa na 175 mld. EUR (154,9 mld. EUR v cenách z roku 2025) a posilniť zosúladenie programu s horizontálnymi prioritami EÚ, ako sú klíma, digitálna transformácia a otvorená veda. Išlo by o výrazné zvýšenie v porovnaní s 87,7 mld. EUR (89,4 mld. EUR v cenách z roku 2025), ktoré boli pridelené na súčasný program Horizont Európa. Najväčší percentuálny nárast by zaznamenal pilier IV na EVP – z približne 3,1 mld. EUR (3,2 mld. EUR v cenách z roku 2025) na približne 16,3 mld. EUR (14,4 mld. EUR v cenách z roku 2025) vrátane zložky výskumnej a technologickej infraštruktúry, ktorá patrí do piliera I v rámci súčasného programu. V návrhu sa uvádza len rozdelenie finančných prostriedkov pre pilier II, ale nie pre ostatné tri pilieri. Na *ilustrácii 2* sú porovnané rozpočtové prostriedky pridelené na program Horizont Európa na obdobia 2021 – 2027 a 2028 – 2034 v bežných cenách respektíve v stálych cenách (z roku 2025). Program Horizont Európa na obdobie 2021 – 2027 zahŕňal aj rozpočet vo výške 6,4 mld. EUR (6,5 mld. EUR v cenách z roku 2025) na výdavky na horizontálnu podporu, ktorý nebol pridelený na jednotlivé pilieri, ako aj dodatočnú nenávratnú podporu z NGEU vo výške 5,1 mld. EUR.

Ilustrácia 2 – Rozpočtové prostriedky programu Horizont Európa na obdobie 2021 – 2027 v porovnaní s obdobím 2028 – 2034

Poznámka: Údaj je vyjadrený v bežných a stálych cenách (2025). Zatiaľ čo pilier IV je nový, EVP bol pokrytý z iných rozpočtových oblastí v rámci 9. rámcového programu a predchádzajúcich rámcových programov.

Zdroj: COM(2025)543 final/2, článok 6, a nariadenie (EÚ) 2021/695, článok 12.

- 09** Cieľom návrhu je strategickejšie vynakladať výdavky EÚ prostredníctvom jasnejších pravidiel a transparentnejších postupov. Jeho zámerom je poskytnúť stimuly členským štátom, neziskovému sektoru a súkromnému sektoru, aby zvýšili investície na dosiahnutie cieľa, aby členské štáty investovali 3 % HDP EÚ do výskumu a vývoja. A napokon, program Horizont Európa by sa výrazne zamerlal na riešenie spoločenských výziev, podporu strategických technológií a posilnenie EVP. Celkovo je cieľom návrhu zabezpečiť kontinuitu programovania, keďže by sa ním zachoval program Horizont Európa ako jeden „samostatný“ systém financovania, hoci so zmenami v jeho správe, riadení založenom na výkonnosti a mechanizmoch vykonávania.
- 10** Návrh úzko súvisí s návrhom nariadenia, ktorým sa zriaďuje Európsky fond pre konkurencieschopnosť (ECF), ku ktorému sme vydali samostatné stanovisko (pozri stanovisko 01/2026). Spoločne majú za cieľ „zaručiť bezproblémový postup od základného výskumu k aplikovanému výskumu až po startupy a scaleupy“ (dôvodová správa návrhu). V tejto súvislosti by sa naše stanoviská k programu Horizont Európa a ECF mali čítať súbežne na účely úplného porozumenia.
- 11** Tieto dva legislatívne návrhy má doplniť jediný akt, ktorým sa zriaďujú všetky spoločné podniky a v ktorom sa objasní prepojenie medzi spoločnými podnikmi, programom Horizont Európa a ECF.

Hlavné odkazy

12 V našom stanovisku predkladáme niekoľko hlavných odkazov. Sú uvedené v [rámčeku 1](#) a rozpracované v nasledujúcich pododdieloch.

Rámček 1

Prehľad hlavných odkazov

- **Pridaná hodnota EÚ:** V súčasných právnych predpisoch EÚ ani v texte samotného návrhu nie je vymedzená pridaná hodnota EÚ. Opakujeme náš odkaz, že verejnej diskusii a rozhodovaniu by prospelo uplatňovanie spoločného vymedzenia pridanej hodnoty EÚ v záujme optimálneho využívania finančných prostriedkov EÚ (body [13](#) až [15](#)).
- **Zosúladenie výdavkových cieľov s politickými prioritami pre celú EÚ:** Návrh obsahuje mnoho priamych a nepriamych odkazov na prierezové priority EÚ, v prípade ktorých Komisia ani členské štáty nemajú komplexné a spoľahlivé údaje o využívaní finančných prostriedkov EÚ a v návrhu sa nerieši tento významný nedostatok. V návrhu by sa malo ďalej objasniť, ako by sa zásada excelentnosti uplatňovala vo všetkých štyroch pilieroch, najmä vzhľadom na skutočnosť, že sa výslovne neuvádzala v pilieroch II a III, ktoré spolu predstavujú približne 114,7 mld. EUR alebo približne 65 % celkového rozpočtu (body [16](#) až [24](#)).
- **Zjednodušenie programu a postupov:** V návrhu by sa malo objasniť, aký prínos bude mať zjednodušenie pre prijímateľov, ktorí realizujú výskumné a inovačné projekty financované EÚ. Návrhu by prospelo aj ďalšie odôvodnenie, ktoré možnosti nákladov by boli vhodnejšie, pokiaľ ide o druh opatrení. Zdôrazňujeme tiež potrebu usmernenia Komisie k obstarávaniu vo fáze pred komerčným využitím (body [26](#) až [44](#)).
- **Výkonnostný rámec:** Poznamenávame, že väčšina ukazovateľov stanovených v prílohe I k navrhovanému výkonnostnému rámcu sa týka výstupov, a nie

výsledkov alebo vplyvov, a preto nie sú dostatočné na hodnotenie výkonnosti. Poznamenávame tiež, že navrhované ukazovatele by ťažko umožnili zber údajov o konkrétnom prijímateľovi. Okrem toho, ako sme upozornili vo [výročnej správe za rok 2023](#), je dôležité venovať osobitnú pozornosť spoľahlivosti údajov. A napokon navrhujeme, aby v nariadení boli stanovené povinnosti Komisie vypracovať správu o vykonávaní počas programového obdobia a *ex post* hodnotenie (body [45](#) až [47](#)).

- **Súlad, transparentnosť, zodpovednosť a vysledovateľnosť:** Výskum je vysokoriziková výdavková oblasť a napriek zavedeným zjednodušujúcim opatreniam v nej zostáva chybovosť vysoká. Hoci sa financovanie jednorazovými platbami môže lepšie zamerať na výsledky a zároveň znížiť administratívne zaťaženie, je dôležité zabezpečiť uspokojivú úroveň súladu, správne finančné riadenie, transparentnosť, zodpovednosť a vysledovateľnosť, pokiaľ ide o spôsob vynakladania finančných prostriedkov (body [48](#) až [51](#)).
- **Práva EDA na audit:** Program Horizont Európa sa vykonáva prostredníctvom priameho alebo nepriameho riadenia. EDA má preto plné právo kontrolovať všetky formy financovania v oblasti výskumu a inovácií. Žiadame Komisiu, aby chránila naše práva na audit vo všetkých dohodách uzavretých medzi prijímateľmi a tretími stranami (body [52](#) až [56](#)).

Pridaná hodnota EÚ

- 13** Konceptia pridanej hodnoty EÚ sa uvádza len v dôvodovej správe k návrhu, v bode 1.5.2 legislatívneho finančného a digitálneho výkazu a v dvoch odôvodneniach (odôvodnení 2 a 30) navrhovaného nariadenia. Označuje predovšetkým schopnosť EÚ dosiahnuť výsledky, ktoré členské štáty nemôžu dosiahnuť samy, a to prostredníctvom väčšieho rozsahu, cezhraničnej spolupráce a strategického zamerania.
- 14** Ako sme už uviedli v [stanovisku 03/2025](#), zastávame názor, že na to, aby bola koncepcia pridanej hodnoty EÚ plne účinná, mali by ju všetky inštitúcie EÚ chápať rovnako a mala by byť vyjadrená v primeranom politickom vyhlásení alebo právnych predpisoch EÚ. Inými slovami, pridaná hodnota EÚ sa dá účinne merať len vtedy, ak je jasne vymedzená a dôsledne sa uplatňuje. Vo februári 2025 Komisia vo svojom oznámení Na ceste k budúcemu viacročnému finančnému rámcu (VFR) uviedla, že budúci rozpočet EÚ by mal byť zameraný na spoločné výzvy, pri ktorých výdavky na európskej úrovni prinášajú najvyššiu pridanú hodnotu EÚ. Poznamenávame však, že ani v súčasnom právnom rámci EÚ, ani v návrhoch Komisie týkajúcich sa budúceho VFR sa nevymedzuje pojem pridaná hodnota EÚ. Pripomínáme tiež, že v našom [preskúmaní 03/2025](#) sme poznamenali, že Komisia ešte neposúdila pridanú hodnotu EÚ súčasných programov na obdobie 2021 – 2027.

- 15** Ako sme už uviedli v našom [informačnom dokumente z roku 2018](#), vypracovanom pred VFR na obdobie 2021 – 2027, zastávame názor, že verejnej diskusii a rozhodovaniu o budúcom VFR by prospelo, ak by sa dohodlo na vymedzení pridanej hodnoty EÚ a jeho dôslednom uplatňovaní. Chýbajúce vymedzenie pridanej hodnoty zostáva výzvou, a preto tento bod opätovne zdôrazňujeme v súčasnom návrhu.

Zosúladenie výdavkových cieľov s politickými prioritami pre celú EÚ

- 16** V dôvodovej správe sa uvádzajú [hlavné priority EÚ](#), ktoré tvoria rámec rozpočtového a politického kontextu, v ktorom sa návrh predkladá. Jedna z týchto priorit sa týka silnejšieho výskumu a inovácií.
- 17** Vytvorenie „prosperujúcej a konkurencieschopnej Európy“ zodpovedá aj jednej z priorit strategického programu EÚ na roky 2024 – 2029, ktorý zahŕňa „podporu prostredia priaznivého pre inovácie a podnikanie“ a „posilnenie konkurencieschopnosti EÚ“ v súlade s pilierom III a „spoločný pokrok“ v súlade s pilierom IV návrhu.
- 18** V tejto súvislosti, ako sa uvádza v článku 3 ods. 2 návrhu, je jedným z konkrétnych cieľov zosúladiť priority EÚ, členských štátov a regiónov s cieľom vytvoriť celoeurópsky výskumný a inovačný ekosystém. Ďalším konkrétnym cieľom je zmenšiť vnútroštátne a regionálne rozdiely vo výskumných a inovačných kapacitách, zručnostiach a talentoch v snahe posilniť európske inovačné ekosystémy.
- 19** Celoeurópsky cieľ sa rieši najmä v rámci štvrtého piliera, ktorý by bol nový v programovom období 10. rámcového programu (štruktúra programu Horizont Európa má v súčasnosti tri pilieri). Pilier IV sa zameriava na EVP, čo je koncepcia zavedená v roku 2000 s cieľom vytvoriť jednotný priestor bez hraníc pre výskum, inovácie a technológie v celej Európskej únii. V návrhu sa hovorí najmä o tom, že by sa mali „zaviesť konkrétne opatrenia na podporu budovania kapacít v krajinách, ktorých sa týka rozširovanie účasti, a na posilnenie kolaboratívnych prepojení v celej Únii, ktorými sa posilní výskumná a inovačná kapacita v krajinách, ktorých sa týka rozširovanie účasti, a v krajinách v procese transformácie“ (odôvodnenie 20). Takmer 5,5 mld. EUR zo 16,3 mld. EUR by sa prideliло na rozšírenie účasti a šírenie excelentnosti (článok 6).
- 20** V [osobitnej správe 15/2022](#) sme Komisii odporučili „pozorne monitorovať mieru účasti na rozširujúcich opatreniach v rámci programu Horizont Európa a v prípade, že sa objavia pretrvávajúce významné nerovnováhy, zaviesť opatrenia na dosiahnutie širšej účasti“.

Pomohlo by to podporiť vyváženejšiu účasť na výskume a inováciách, a tým splniť cieľ programu Horizont Európa, ktorým je podpora excelentnosti v celej Únii.

- 21 Poznamenávame, že od roku 2030 bude podpora pre krajiny, ktorých sa týka rozširovanie účasti, podmienená medziročným zvýšením vnútroštátnych verejných výdavkov na výskum a vývoj (článok 19 ods. 7). Dôvodom je, že jedným z konkrétnych cieľov návrhu je, aby všetky členské štáty vynakladali 3 % HDP na výskum a vývoj, čím sa opätovne potvrdzuje [investičný cieľ](#) EÚ v oblasti výskumu a vývoja, ktorý je zavedený od Lisabonskej zmluvy. Investície a reformy členských štátov v oblasti výskumu a inovácií by sa potom hodnotili prostredníctvom procesu európskeho semestra, ktorý je rámcom pre koordináciu hospodárskych a rozpočtových politík, politík zamestnanosti a sociálnych politík EÚ.
- 22 Zastávame názor, že v návrhu by sa malo ďalej objasniť, ako by tento mechanizmus priniesol udržateľné zvýšenie financovania verejného výskumu a budovanie inštitucionálnych kapacít v členských štátoch, ktoré nedosahujú cieľ 3 %. Komisia by takisto mala konkretizovať, ako v prípade krajín, ktorých sa týka rozširovanie účasti, posúdi, že od roku 2030 bude prístup k opatreniam na budovanie kapacít obmedzený na tie krajiny, ktoré zvýšili svoje skutočné výdavky na verejné investície (článok 19 ods. 7). V tejto súvislosti môže Komisia ďalej vymedziť pojem „verejné investície“.
- 23 Návrh okrem toho obsahuje množstvo priamych a nepriamych odkazov na prierezové priority EÚ, ako sú ciele v oblasti klímy, biodiverzity, rodovej rovnosti a udržateľného rozvoja (pozri napríklad odôvodnenia 4, 24 a 25). Tie by sa mali systematicky zohľadňovať pri navrhovaní, príprave, vykonávaní a hodnotení každého výdavkového programu. Ako sme však už uviedli aj v [osobitnej správe 25/2024](#), Komisia ani členské štáty nemajú ucelené a spoľahlivé údaje o využívaní finančných prostriedkov EÚ na konkrétne ciele. Podľa nášho názoru sa tento významný nedostatok v návrhu nerieši.
- 24 V návrhu sa objasňuje, že financovanie výskumu a inovácií EÚ bude založené na zohľadnení excelentnosti (článok 3 ods. 1). V kritériách na vyhodnotenie návrhov sa zohľadňuje aj potenciálny vplyv a efektívnosť aspektov vykonávania (článok 25). V návrhu by sa malo jasnejšie uviesť, že financovanie z programu Horizont Európa bude založené na týchto zásadách: excelentnosť alebo kvalita navrhovaných opatrení, ich očakávaný vplyv (napríklad potenciál spoločenských prínosov a rozsah a udržateľnosť navrhovaných opatrení) a aspektoch súvisiacich s ich vykonávaním. Ďalej by sa malo objasniť, ako by sa zásada excelentnosti zabezpečila vo všetkých štyroch pilieroch, najmä vzhľadom na skutočnosť, že podľa článku 6 by sa výslovne neuvádzala v pilieroch II a III, ktoré spolu predstavujú približne 114,66 mld. EUR alebo približne 65 % celkového rozpočtu.

Flexibilita rozpočtu

- 25** Cieľom návrhu Komisie je zvýšiť rozpočtovú flexibilitu stanovením rozpočtu pre program Horizont Európa ako celok, ale len orientačné finančné krytie pre každý pilier (článok 6 návrhu). Tieto pridelené prostriedky sa potom upravujú prostredníctvom ročného rozpočtového postupu a pracovných programov v priebehu vykonávania programu. Je to v súlade s posúdením vplyvu návrhov ECF a programu Horizont Európa, ktoré vypracovala Komisia.

Zjednodušenie programu a postupov

Jednotný súbor pravidiel a ďalšie procedurálne zjednodušenia

- 26** Navrhovaným nariadením by sa vytvoril jednotný súbor pravidiel pre program Horizont Európa aj pre ECF, ktorý by zahŕňal štandardizované pravidlá pre granty a finančné nástroje (záruky, úvery, vlastný kapitál, kombinované financovanie atď.) a jednotnú bránu pre účastníkov vo všetkých výdavkových oblastiach VFR. Má to potenciál na zjednodušenie a synergie a reaguje to na naše návrhy v tejto súvislosti uvedené v [osobitnej správe 23/2022](#).
- 27** Chceli by sme však zdôrazniť, že účinné zjednodušenie si vyžaduje viac než len spoločné pravidlá. Vyžaduje si aj zosúladené alebo štandardizované, stabilné postupy a používanie spoločných IT systémov na úrovni organizácie.
- 28** Okrem toho, ako sme zdôraznili aj v [osobitnej správe 28/2018](#), prijímatelia sa často domnievajú, že časté úpravy pravidiel a usmernení môžu spôsobiť nejasnosti a neistotu, a preto môžu byť v rozpore s hladkým vykonávaním programu a cieľom zjednodušenia. Vyzývame preto na stabilitu pravidiel počas vykonávania programu.

Pracovné programy

- 29** V súlade s požiadavkami nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 ([nariadenie o rozpočtových pravidlách](#)) sa v článkoch 21 – 25 návrhu uvádza, že v pracovných programoch by sa konkretizovali hlavné aspekty vykonávania programu, ako sú témy a ciele výziev, kritériá oprávnenosti, dostupný rozpočet a proces hodnotenia.

- 30** Podľa článku 8 by bolo možné kombinovať financovanie z programu Horizont Európa s podporou EÚ z iných programov. Keďže ECF je úzko prepojený s programom Horizont Európa, vypracujú sa integrované pracovné programy. Hoci toto opatrenie má potenciál na synergie, v návrhu by sa podrobnejšie objasniť, ako by každý fond prispieval k pracovným programom, čo by to znamenalo pre prijímateľov vykonávajúcich výskumné a inovačné projekty financované EÚ (pozri aj stanovisko 01/2026, bod 50).

Mechanizmus financovania

- 31** V článku 10 ods. 4 sa stanovuje, že financovanie vo forme grantu sa má poskytovať v súlade s článkom 125 [nariadenia o rozpočtových pravidlách](#) – buď ako financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, alebo ako zjednodušené vykazovanie nákladov, najmä prostredníctvom jednorazových platieb a jednotkových osobných nákladov. Tieto možnosti by sa prijali ako štandardný model financovania. V obmedzenom počte prípadov by sa financovanie mohlo poskytnúť úhradou skutočných nákladov. Cieľom Komisie je obmedziť administratívne zaťaženie Komisie aj prijímateľov a znížiť riziko chýb v zákonnosti a správnosti vykázaných nákladov. Ako sme už uviedli v [osobitnej správe 13/2025](#), zastávame však názor, že zjednodušené vykazovanie nákladov alebo financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, nie sú vo všetkých prípadoch najvhodnejšími mechanizmami financovania. Napríklad v prípade financovania zameraného na projekty s nižšou úrovňou technologickej pripravenosti môže byť zložité prepojiť ho s dosiahnutými míľnikmi.
- 32** V [stanovisku 1/2006](#) k návrhu nariadenia siedmeho rámcového programu (2007 – 2013) sme vyjadrili názor, že „jednorazové sumy sú vhodné pre jasne definované pracovné moduly v rámci každého projektu“, ale poznamenali sme, že „ťažkosti s implementáciou takejto schémy by vznikli predovšetkým v situáciách, kedy došlo k oneskoreniu pracovných modulov, alebo ak by boli dokončené len čiastočne či nahradené inými činnosťami“. V [osobitnej správe 28/2018](#) o opatreniach zameraných na zjednodušenie programu Horizont 2020 sme odporučili, aby Komisia zintenzívnila testovanie jednorazových platieb a začala nové pilotné iniciatívy, „aby identifikovala najvhodnejšie typy projektov, posúdila prípadné nedostatky a navrhla primerané nápravné prostriedky“. Poznamenávame, že Komisia začala *ex post* technické preskúmania vykonávania grantov formou jednorazových platieb koncom roka 2024.
- 33** Pri financovaní jednorazovou platbou sa jednorazová suma musí stanoviť pred podpísaním grantu. To možno dosiahnuť stanovením štandardnej sumy pre všetky granty vo výzve (napr. na základe existujúcich údajov, ktoré poskytujú spoľahlivú zástupnú hodnotu) alebo stanovením samostatnej jednorazovej platby pre každý grant (na základe podrobných odhadov počiatkových nákladov v každej kategórii nákladov na prijímateľa a pracovný modul). Ako sme uviedli vo [výročnej správe za rok 2024](#), pred podpísaním dohody o grante

odborníci, s ktorými Komisia uzavrela zmluvu a ktorých podporila, uplatňujú usmernenia, referenčné hodnoty a prehľady ukazovateľov na posúdenie odhadov nákladov v porovnaní s navrhovanými činnosťami, aby sa zabezpečilo, že sú primerané a nie sú neúmerne.

- 34** V júli 2024 Komisia [posúdila](#) použitie jednorazového financovania v rámci programov Horizont 2020 a Horizont Európa. Hlavným zistením bolo, že prijímatelia zastávajú názor, že táto forma financovania presúva zameranie z nákladov na vedecký obsah projektov a znižuje administratívnu záťaž spojenú s riadením grantov a vykazovaním nákladov. Komisia vo svojom posúdení poukázala na obavy, ktoré vyjadrili skupiny zainteresovaných strán, ako sú finančné riziká a znížená účasť nových účastníkov a malých a stredných podnikov (MSP), ale poznamenala, že neexistujú dôkazy o tom, že sa naplnili.
- 35** Ako uvádzame vo [výročnej správe za rok 2024](#), do konca súčasného obdobia má Komisia v úmysle vyčleniť aspoň 50 % rozpočtu v rámci programu Horizont Európa vo forme financovania jednorazovými platbami. Financovanie jednorazovými platbami však doteraz nebolo veľmi rozšírené. Pripomíname tiež, že správne finančné riadenie a skutočný vplyv systému jednorazových platieb závisia od jeho koncepcie a vykonávania.
- 36** Na rozdiel od zjednodušeného vykazovania nákladov sa však financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, doteraz v oblasti výskumu využívalo veľmi málo, a to najmä v prípade expertov a konferencií. Vzhľadom na naše zistenia z auditu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v [preskúmaní 02/2025](#) a [preskúmaní 03/2025](#) navrhujeme, aby Komisia posúdila, či je táto možnosť financovania vhodná pre väčšinu navrhovaných výdavkov na výskum a inovácie.

Lehota na udelenie grantu

- 37** Lehota na udelenie grantu navrhovaná v článku 26 je kratšia, ako sa vyžaduje v článku 197 ods. 2 [nariadenia o rozpočtových pravidlách](#): žiadatelia o grant budú informovaní o výsledku hodnotenia projektov najneskôr päť mesiacov po predložení svojich návrhov a dohody o grante budú podpísané najneskôr sedem mesiacov po tom istom dátume. V súčasnosti sú zodpovedajúce lehoty šesť a deväť mesiacov. Skrátie lehoty na udelenie grantu má potenciál zvýšiť efektívnosť a predvídateľnosť procesu financovania. Umožnením skoršieho začatia projektov by sa mohla zvýšiť atraktivnosť financovania EÚ a podporiť rýchlejšia realizácia inovačných projektov alebo projektov s veľkým vplyvom.

Verejné obstarávanie vrátane obstarávania vo fáze pred komerčným využitím

- 38** V článku 33 Komisia navrhuje zjednodušiť postupy verejného obstarávania inovačných riešení s cieľom zefektívniť a urýchliť realizáciu projektov v oblasti výskumu a inovácií. Verejné obstarávanie by vykonávali verejní alebo súkromní prijímatelia grantov prípadne Komisia a/alebo iné vykonávacie orgány – konajúc samostatne alebo spoločne s verejnými obstarávateľmi v členských štátoch a pridružených krajinách. V [osobitnej správe 28/2023](#) sme identifikovali niekoľko nedostatkov vo využívaní verejného obstarávania v celej EÚ. Pravidlá verejného obstarávania vzťahujúce sa na prijímateľov sú stanovené na vnútroštátnej úrovni na základe smerníc EÚ alebo v prípade obstarávania orgánmi EÚ v [nariadení o rozpočtových pravidlách](#), a preto nie sú špecifické pre jednotlivé fondy, ako je Horizont Európa. V tejto súvislosti by Komisia možno mala objasniť rozsah usmernení, ktoré má v úmysle vydať pre prijímateľov finančných prostriedkov EÚ.
- 39** Návrh by prisúdil väčšiu úlohu verejnému obstarávaniu vo fáze pred komerčným využitím v rámci programu Horizont Európa. Obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím by sa mohlo uskutočniť v dvoch fázach namiesto troch a mohlo by zahŕňať nákup veľmi inovačných riešení prvých svojho druhu. Môžu sa uplatňovať osobitné podmienky, a to aj pokiaľ ide o “miesto výkonu obstaraných služieb, tovaru alebo prác a vlastníctvo výsledkov a prístup k nim”. V tejto súvislosti upozorňujeme na skutočnosť, že obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím môže priniesť osobitné riziká z dôvodu nedostatočných skúseností niektorých obstarávateľov s inovačnými riešeniami. Preto sa môžu vyžadovať osobitné usmernenia Komisie, napríklad v súvislosti s predchádzaním konfliktom záujmov, riadnym využívaním zakúpeného tovaru alebo služieb alebo správou práv duševného vlastníctva.
- 40** Napokon by sme chceli zdôrazniť, že je potrebné, aby verejní obstarávatelia a prijímatelia finančných prostriedkov EÚ dodržiavali základné zásady verejného obstarávania, ako sú transparentnosť, nediskriminácia, rovnaké zaobchádzanie a neexistencia konfliktu záujmov.

Priame a nepriame riadenie (vrátane partnerstiev)

- 41** Program Horizont Európa by sa vykonával v rámci priameho alebo nepriameho riadenia (oddiel 2.2 legislatívneho finančného a digitálneho výkazu a článok 10 ods. 1 návrhu).
- 42** Ako sa uvádza v článku 11 ods. 3, spoločné podniky sú formou partnerstva zriadeného podľa článku 187 ZFEÚ ([príloha III](#)). Spoločné podniky sa zriaďujú jediným zriaďovacím aktom, ktorým sa zabezpečia harmonizované pravidlá. V navrhovanom nariadení sa už nepočíta s nepeňažnými príspevkami partnerov (článok 11 ods. 6). Na tento účel má

Komisia v úmysle, aby sa administratívne náklady spoločných podnikov v plnej miere uhrádzali z rozpočtu EÚ. Tým by sa zabezpečila nezávislosť podnikov a zabránilo by sa možným konfliktom záujmov. Mohlo by to tiež zjednodušiť proces zostavovania rozpočtu tým, že by sa zabránilo zložitým dohodám o rozdelení nákladov.

- 43** Vítame aj návrh jediného aktu, ktorým sa zriaďujú všetky spoločné podniky podľa harmonizovaných pravidiel (článok 11 ods. 4). Podľa nášho názoru by sa mohla prehodnotiť štruktúra spoločných podnikov s cieľom zlepšiť koordináciu a synergie, znížiť administratívne režijné náklady a zabezpečiť optimalizované riadenie.

Programový výbor

- 44** Skutočnosť, že existujú dva samostatné návrhy (Horizont Európa a ECF), umožňuje jasnejšie mandáty a väčšiu flexibilitu, pričom každý nástroj rieši odlišné ciele prostredníctvom prispôbeného financovania. Prinieslo by to však aj riziká fragmentácie, prekrývajúcich sa iniciatív a zvýšenej administratívnej zložitosti, ktoré by mohli potenciálne oslabiť koordináciu a synergie medzi politikami v oblasti výskumu, inovácií a priemyslu v rámci EÚ. Na zmiernenie týchto rizík považujeme za nevyhnutné zaviesť dobre navrhnutú štruktúru výboru pre program Horizont Európa a nástroj pre konkurencieschopnosť v rámci piliera II, ktorý sa zriaďuje v rámci pracovného programu ECF, aby sa zabezpečila súdržnosť politík, náležitá koordinácia a pravidelná výmena informácií (pozri aj stanovisko 01/2026, bod 59).

Výkonnostný rámec

- 45** Podávanie správ, monitorovanie a hodnotenie navrhovaného nového programu by sa vykonávalo v súlade s výkonnostným rámcom pre rozpočet na obdobie po roku 2027. Ten je zahrnutý v návrhu nariadenia Komisie, ktorým sa stanovuje rámec na sledovanie rozpočtových výdavkov a výkonnostný rámec a ďalšie horizontálne pravidlá pre programy a činnosti Únie ([nariadenie o výkonnosti](#)), ku ktorému predkladáme samostatné stanovisko. Bolo by založené na spoločnom súbore ukazovateľov
- 46** Na účely tohto stanoviska už môžeme uviesť, že väčšina ukazovateľov stanovených v prílohe I k navrhovanému výkonnostnému rámcu sa v prípade výskumu a inovácií týka výstupov (napr. počet podporených spoločností), a nie výsledkov alebo vplyvov, a preto nie sú dostatočné na hodnotenie výkonnosti. Poznamenávame tiež, že navrhované ukazovatele by ťažko umožnili zber údajov o konkrétnej spoločnosti/prijímateľovi. Okrem toho, ako sme uviedli vo [výročnej správe za rok 2023](#), je dôležité venovať osobitnú pozornosť spoľahlivosti vykazovaných údajov.

- 47** A napokon poznamenávame, že v súlade s článkom 34 ods. 3 [nariadenia o rozpočtových pravidlách](#) bude počas vykonávania programu vypracovaná priebežná správa a *ex post* hodnotenie (odôvodnenie 36, oddiel 5 dôvodovej správy, oddiel 2 legislatívneho finančného a digitálneho výkazu a článok 10 navrhovaného [nariadenia o výkonnosti](#)). Tieto povinnosti Komisie však nie sú stanovené v článkoch navrhovaného nariadenia o programe Horizont Európa a navrhujeme, aby sa zahrnuli do návrhu.

Súlad, správne finančné riadenie, transparentnosť, zodpovednosť a výsledovateľnosť výdavkov

- 48** V našich výročných správach, ktoré sa týkajú výdavkov v rámci siedmeho rámcového programu, programu Horizont 2020 a programu Horizont Európa, sme neustále uvádzali, že výskum je vysokoriziková výdavková oblasť s významnými chybami zistenými v grantoch na skutočné náklady. Vo [výročnej správe za rok 2024](#) sme „výčísliteľné chyby zistili v 26 z 99 kontrolovaných výskumných transakcií v rámci našej reprezentatívnej vzorky (26 %)“. Hlavným faktorom prispievajúcim k chybám sú neoprávnené alebo nesprávne vykázané osobné náklady.
- 49** Napriek zjednodušujúcim opatreniam zavedeným do právneho základu v priebehu času a usmerneniam Komisie pre prijímateľov chybovosť zostáva vysoká. V roku 2024 sme zaznamenali, že značný počet prijímateľov má stále ťažkosti so správnym uplatňovaním pravidiel v rámci programu Horizont 2020 aj programu Horizont Európa. Podobne, ako sme uviedli vo [výročnej správe za rok 2024](#), jednorazové platby by mali mať záruky, aby sa zabránilo nadmernej kompenzácii za vybavenie, ktoré v skutočnosti nebolo zakúpené, hoci bolo zahrnuté do rozpočtu na jednorazové platby. S cieľom riešiť tieto ťažkosti navrhujeme, aby sa v navrhovanom nariadení už stanovili jasné požiadavky na zabezpečenie predvídateľnosti aj pre prijímateľov.
- 50** Komisia zastáva názor, že navrhované systémy financovania, najmä financovanie jednorazovou platbou môže zabezpečiť väčšie zameranie na výsledky a zároveň obmedziť administratívnu záťaž pre Komisiu aj prijímateľov. Vo [výročnej správe za rok 2022](#) sme Komisii odporučili, aby vymedzila jasnejšie požiadavky na vykonávanie takýchto grantov, najmä vymedzenie pracovných modulov v projektoch. Toto odporúčanie zatiaľ nebolo vykonané v plnej miere. Ide o zásadne dôležitý bod, ktorý sme už uviedli v [stanovisku 1/2006](#) a [osobitnej správe 28/2018](#).

- 51** Bez ohľadu na to, ktoré možnosti financovania sa v konečnom dôsledku použijú, radi by sme zdôraznili význam zabezpečenia uspokojivej úrovne súladu, správneho finančného riadenia, transparentnosti, zodpovednosti a výsledovateľnosti spôsobu, akým sa finančné prostriedky vynakladajú. Ako sme už uviedli v [preskúmaní 03/2025](#), zámer Komisie zjednodušiť finančné riadenie EÚ by nemal byť na úkor zodpovednosti, účinnosti, efektívnosti a hospodárnosti.

Náš mandát na audit

- 52** Navrhované nariadenie sa riadi [ZFEÚ](#) a [nariadením o rozpočtových pravidlách](#), v ktorých sa EDA udeľuje komplexný mandát na audit správnosti všetkých príjmov a výdavkov EÚ, ako aj správneho finančného riadenia všetkých politík a programov EÚ. Hoci mandát EDA nie je v návrhu výslovne uvedený, implicitne to vyplýva z článku 10 ods. 1 návrhu, v ktorom sa uvádza, že sa program Horizont Európa vykonáva prostredníctvom priameho alebo nepriameho riadenia. EDA má preto plné právo kontrolovať všetky formy financovania v oblasti výskumu a inovácií.
- 53** Pokiaľ ide o využívanie finančných nástrojov pre program Horizont Európa skupinou Európskej investičnej banky (EIB), opakujeme naše pripomienky k dostupnosti údajov z [osobitnej správy 07/2025](#) o Európskom fonde pre strategické investície (EFSI). V nej sme poukázali na to, že hoci sa od EIB vyžaduje, aby vo svojej databáze viedla samostatné záznamy o operáciách so zárukou EFSI, v skutočnosti uchovávala tieto údaje vo fragmentovaných súboroch údajov bez zastrešujúceho dokumentu s metaúdajmi. Okrem toho väčšina údajov, ktoré nám EIB poskytla, bola neúplná alebo nejasná v kľúčových oblastiach, ako sú mená konečných prijímateľov, adresy, počty zamestnancov a sumy podpory z EFSI. V dôsledku toho sme [odporučili](#), aby Komisia zlepšila kontrolu podávania správ o EFSI s cieľom zvýšiť jednotnosť, správnosť a úplnosť údajov predkladaných zainteresovaným stranám.
- 54** Komisia v rámci svojich výskumných a inovačných programov uzatvára dohody o grante s prijímateľmi, ktorí môžu pôsobiť ako „vykonávacie orgány“ poskytovaním grantov tretím stranám. Chceli by sme využiť túto príležitosť a informovať o praktických problémoch, s ktorými sme sa stretli pri uplatňovaní našich audítorských práv v prípadoch finančnej podpory pre tretie strany.
- 55** Hoci sú prijímatelia povinní zabezpečiť, aby tretie strany dodržiavali osobitné povinnosti (vrátane dodržiavania našich audítorských práv), zistili sme, že to tak vždy nie je. Vo [výročnej správe za rok 2024](#) rozoberáme situáciu, keď tretia strana spochybnila naše audítorské práva a prístup k dôkazom potrebným na náš audit sme získali až po rozsiahlej komunikácii. Odporúčame preto, aby Komisia požadovala, aby sa povinnosti vyplývajúce

z dohody EÚ o grante zohľadnili aj vo všetkých dohodách, ktoré prijímatelia uzatvoria s tretími stranami, alebo aspoň v pravidlách, ktoré oznamujú tretím stranám.

- 56** Uvedená situácia sa môže vzťahovať aj na nové formy finančnej podpory, ktoré zahŕňajú tretie strany, a preto navrhujeme, aby sa Komisia zaoberala našimi obavami pri vytváraní systémov riadenia týchto druhov podpory. Nedávnym príkladom môže byť nová iniciatíva „[dôveryhodných investorov](#)“ v rámci fondu Európskej rady pre inováciu, ktorej cieľom je mobilizovať kapitál pre odvetvie špičkových technológií prostredníctvom spolupráce s hlavnými inštitucionálnymi investormi.

Konkrétne pripomienky

- 57 Článok 2:** V súčasnosti uplatňovaná koncepcia využívania („využitie výsledkov v ďalších výskumných a inovačných činnostiach, na ktoré sa nevzťahuje dotknutá akcia, vrátane okrem iného ich komerčného využitia, napríklad na vývoj, tvorbu a výrobu výrobku alebo procesu a na obchodovanie s nimi, alebo na vytvorenie a poskytovanie služby, alebo ich využitie v normalizačných činnostiach“)¹ bola nahradená koncepciou zhodnotenia („použitie výsledkov v ďalších činnostiach okrem tých, na ktoré sa vzťahuje príslušná akcia, vrátane komerčného nasadenia“). Hoci prijímatelia môžu byť schopní prispôsobiť sa rôznym zmenám, tieto úpravy si vyžadujú usmernenie, aby sa predišlo nejasnostiam a neistote. Komisia by preto mala o tomto aspekte komunikovať jasnejšie, keďže šírenie a využívanie boli ústredným prvkom predchádzajúcich rámcových programov.
- 58 Článok 9 ods. 3.:** Navrhujeme doplniť slová „Komisii, úradu OLAF a Európskemu dvoru audítorov“ po texte „Na účely odseku 2 písm. d) tretia krajina udelí potrebné práva a prístup, ktoré sa vyžadujú podľa nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 a nariadenia (EÚ, Euratom) č. 883/2013“ s cieľom ďalej objasniť a potvrdiť naše práva na prístup, a to aj k utajovaným skutočnostiam.
- 59 Článok 9 ods. 4.:** Kritériá pridruženia tretej krajiny, ako sú „dobrá kapacita v oblasti vedy, techniky a inovácií“ a „prihlásenie sa k otvorenému trhovému hospodárstvu“, sú pomerne široké. V navrhovanom nariadení by sa mali objasniť s cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie Komisiou.
- 60 Článok 24:** Overenie finančnej spôsobilosti žiadateľov sa vyžaduje len vtedy, ak je požadovaný príspevok EÚ na akciu 1 mil. EUR alebo viac – dvojnásobok súčasnej prahovej

¹ Článok 2 nariadenia (EÚ) 2021/695.

hodnoty². Je pravda, že táto zmena by mohla znížiť prácu Komisie na predbežných kontrolách, ale Komisia nepreukázala, ako by zmiernila súvisiace finančné riziko – najmä možnosť nesplácania. V dôvodovej správe návrhu by sa mal odôvodniť základ pre zvýšenie prahovej hodnoty.

61 Článok 31: Ustanovenie o prevode a udeľovaní licencií v súčasnom nariadení o programe Horizont Európa³ bolo odstránené. Článok 31 ods. 4 návrhu týkajúci sa vlastníctva výsledkov znie: „Prevod vlastníctva môže podliehať podmienkam stanoveným v pracovnom programe, podmienkam výzvy alebo dohode o grante vrátane požiadavky preniesť akékoľvek povinnosti týkajúce sa výsledkov.“ Prevod a udeľovanie licencií podporujú spoluprácu ponúkaním štruktúrovaného rámca na zdieľanie a využívanie výsledkov výskumu. Od prijímateľov sa často vyžaduje, aby vypracovali plán šírenia a využívania výsledkov, pričom tieto nástroje zohrávajú kľúčovú úlohu pri plnení tejto povinnosti a zabezpečovaní, aby výskum financovaný z verejných zdrojov prinášal spoločnosti hodnotu. V tejto súvislosti vyzývame Komisiu, aby zabezpečila náležité zohľadnenie tohto bodu v dokumentoch uvedených v článku 31 ods. 4.

62 Články 35 až 37: Navrhujeme, aby Komisia doplnila tretiu hlavu „Prechodné a záverečné ustanovenia“, keďže v súčasnosti sa posledné tri články (zrušenie, prechodné ustanovenia a nadobudnutie účinnosti) nachádzajú v hlave II (Pravidlá účasti) v kapitole 3 (Európska rada pre inováciu).

63 Na rozdiel od súčasného nariadenia o programe Horizont Európa návrh neobsahuje žiadne ustanovenie o prístupových právach. Ide o zákonné práva na používanie výsledkov inej strany alebo základného duševného vlastníctva pri realizácii projektu alebo využívaní výsledkov. V tejto súvislosti vyzývame Komisiu, aby zabezpečila, že sa tento bod náležite zohľadní v pracovných programoch, podmienkach výziev alebo dohodách o grante, ak nie v samotnom navrhovanom nariadení.

64 Poznnamenávame, že v návrhu sa nehovorí o budúcnosti Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT) a jeho znalostných a inovačných spoločenstiev (ZIS). Je to v rozpore s nariadením o programe Horizont Európa pre VFR na obdobie 2021 – 2027, v ktorom sa v článku 1 ods. 2 písm. b) a článku 10 výslovne uvádzajú príspevky pre EIT ako súčasť činností financovaných z programu a pre ZIS EIT ako forma európskych partnerstiev, prostredníctvom ktorých by sa program mohol vykonávať. Navrhujeme, aby sa v návrhu objasnilo, ako má EIT a jeho ZIS pokračovať vo VFR na obdobie 2028 – 2034, ak je to tak.

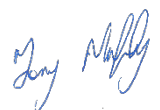
² Článok 27 nariadenia (EÚ) 2021/695.

³ Článok 40 nariadenia (EÚ) 2021/695.

65 A napokon, dôvodová správa obsahuje zoznam možných ambiciózných cieľov. Jedným z nich je „prekonať vedecké, technické a technologické výzvy, čo je nevyhnutné, aby Európa do roku 2034 získala prvenstvo pri zavádzaní elektriny vyrobenej pomocou energie jadrovej syntézy do sústavy.“ Tento konkrétny cieľ je v rozpore s našimi zisteniami vo [výročnej správe o spoločných podnikoch EÚ za rok 2024](#) ohľadom významných rizík pre spoločný podnik Fusion for Energy (F4E), ktoré vyplývajú z veľkých zmien, ktoré sa v súčasnosti vykonávajú v technickom rozsahu a míľnikoch projektu medzinárodného termonukleárneho experimentálneho reaktora (ITER). Jedným z pozitív je, že koniec celého projektu jadrovej syntézy sa posunul na rok 2059 (o 17 rokov neskôr, ako bol predchádzajúci dátum).

Toto stanovisko prijal Dvor audítorov v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 11. decembra 2025.

Za Dvor audítorov

Tony Murphy
predseda

Prílohy

Príloha I – Zoznam publikácií EDA, na ktoré sa odkazuje v tomto stanovisku

Výročné správy o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtové roky 2020 – 2024

Výročné správy o agentúrach EÚ za rozpočtové roky 2020 – 2024

Výročné správy o spoločných podnikoch EÚ za rozpočtové roky 2020 – 2024

Osobitná správa 28/2018: Väčšina opatrení zameraných na zjednodušenie zavedených do programu Horizont 2020 uľahčila život príjemcom, stále však existujú príležitosti na zlepšenia

Osobitná správa 15/2022: Opatrenia na rozšírenie účasti na programe Horizont 2020 boli dobre navrhnuté, ale udržateľná zmena bude závisieť najmä od úsilia vnútroštátnych orgánov

Osobitná správa 23/2022: Synergie medzi programom Horizont 2020 a európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi

Osobitná správa 28/2023: Verejné obstarávanie v EÚ – Menšia hospodárska súťaž v prípade zákaziek zadáných na práce, tovar a služby za desať rokov do roku 2021

Osobitná správa 25/2024: Digitalizácia zdravotníctva – Podpora EÚ členskými štátmi je celkovo účinná, ale vyskytujú sa problémy s využívaním finančných prostriedkov EÚ

Osobitná správa 07/2025: Európsky fond pre strategické investície – Významne prispel k riešeniu nedostatku investícií, no cieľ investovať 500 miliárd eur do reálnej ekonomiky do konca roka 2022 úplne nedosiahol

Osobitná správa 13/2025: Podpora digitálnej transformácie v členských štátoch EÚ z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – Premárnená príležitosť strategicky sa zamerať na digitálne potreby

Stanovisko 1/2006 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú pravidlá účasti podnikov, výskumných centier a vysokých škôl na akciách v rámci siedmeho rámcového programu a šírenia výsledkov výskumu

Preskúmanie 02/2025: Orientácia na výkon, vyvodzovanie zodpovednosti a transparentnosť – poučenia z nedostatkov RRF

Preskúmanie 03/2025: Príležitosti pre viacročný finančný rámec na obdobie po roku 2027

Informačný dokument 01/2018 (február 2018): Budúcnosť financií EÚ – Reforma spôsobu fungovania rozpočtu EÚ

Informačný dokument 06/2018 (júl 2018): Návrh Komisie týkajúci sa viacročného finančného rámca na obdobie 2021 – 2027

Príloha II – Základné informácie

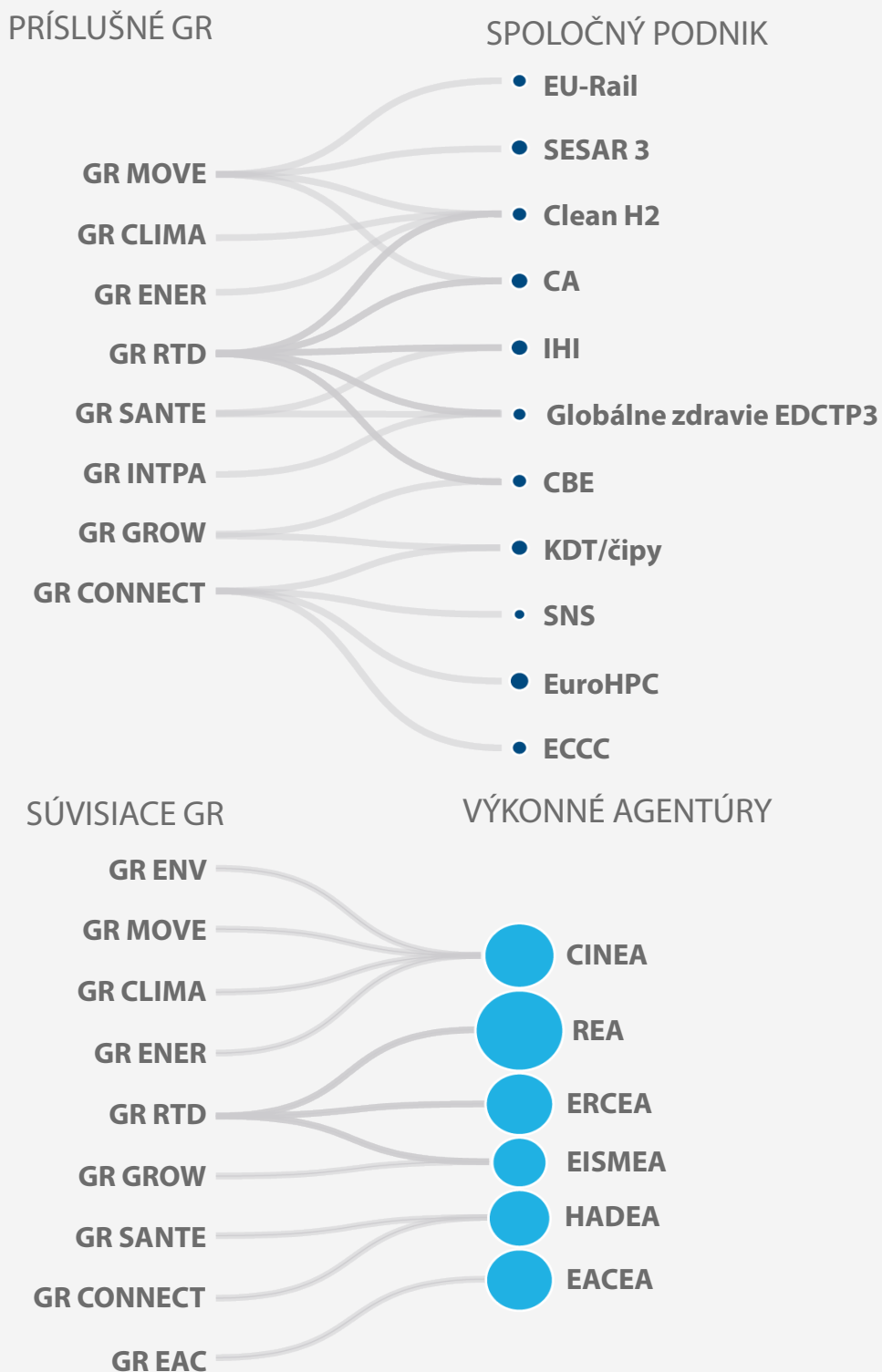
01 Navrhovaný nový program Horizont Európa (10. rámcový program) je rozdelený do štyroch pilierov.

- a) Cieľom *piliara I „Excelentná veda“* je posilniť vedeckú základňu EÚ, prilákať špičkové talenty, podporiť excelentný výskum v Európe a poskytnúť najlepšie vedecké poznatky pre politiky EÚ. Zahŕňa Európsku radu pre výskum, akcie Marie Curie-Skłodowskej a vedecké poznatky pre politiky EÚ (nejadrové priame akcie Spoločného výskumného centra). Celkový orientačný rozpočet: 44,1 mld. EUR (39 mld. EUR v cenách z roku 2025).
- b) Cieľom *piliara II „Konkurencieschopnosť a spoločnosť“* je podporovať kolaboratívny výskum a inovácie v oblastiach s veľkým spoločenským vplyvom so zameraním na riešenie globálnych spoločenských výziev a posilnenie konkurencieschopnosti EÚ. Podobá sa štruktúre oblastí intervencie ECF a bude pracovať v synergii s ECF. Celkový orientačný rozpočet: 75,9 mld. EUR (67,2 mld. EUR v cenách z roku 2025).
- c) Cieľom *piliara III „Inovácie“* je podporovať inovácie v Európe so zameraním na podporu vývoja nových výrobkov, služieb a obchodných modelov. Zahŕňa Európsku radu pre inováciu a inovačné ekosystémy. Úzka spolupráca s pilierom II s cieľom posilniť dopyt po startupoch a scaleupoch ich prepojením s veľkými európskymi korporáciami a uľahčením inovačných opatrení v oblasti verejného obstarávania na vnútroštátnej úrovni a v celej EÚ. Celkový orientačný rozpočet: 38,8 mld. EUR (34,3 mld. EUR v cenách z roku 2025).
- d) Cieľom *piliara IV „Európsky výskumný priestor“* je podporovať rozvoj jednotného európskeho výskumného priestoru so zameraním na podporu excelentnosti, inkluzívnosti a vplyvu. Tri zložky: politika EVP; výskumné a technologické infraštruktúry; rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti“. Celkový orientačný rozpočet: 16,3 mld. EUR (14,4 mld. EUR v cenách z roku 2025).

02 Nový program by mohol využívať dodatočné finančné a nefinančné príspevky členských štátov, inštitúcií a orgánov EÚ (vrátane agentúr a spoločných podnikov), krajín mimo EÚ, medzinárodných organizácií, medzinárodných finančných inštitúcií a iných tretích strán. Vykonával by sa v súčinnosti s inými programami EÚ a mohol by byť otvorený účasti krajín, ktoré nie sú členmi EÚ (členovia Európskeho združenia voľného obchodu v Európskom hospodárskom priestore, európske mikroštáty, prístupujúce krajiny, kandidátske krajiny, potenciálne kandidátske krajiny, krajiny európskej susedskej politiky a iné).

03 Program by sa vykonával prostredníctvom priameho alebo nepriameho riadenia (v prípade potreby prostredníctvom európskych partnerstiev zverením úloh súvisiacich s plnením rozpočtu orgánom EÚ, ako sú spoločné podniky), pričom finančné prostriedky EÚ by sa udeľovali najmä prostredníctvom grantov, cien, verejného obstarávania, nefinančných donácií a finančných nástrojov. Ak sa použije nástroj InvestEU ECF, v rámci programu by sa vytvorili rezervy na rozpočtovú záruku a financovanie finančných nástrojov. Finančné prostriedky EÚ vo forme grantov by sa poskytovali vo forme financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, alebo zjednodušeného vykazovania nákladov, najmä prostredníctvom jednorazových platieb alebo jednotkových osobných nákladov.

Príloha III – Spoločné podniky a výkonné agentúry v rozpočtovom období EÚ 2021 – 2027

Pozn.: veľkosť kruhu zodpovedá počtu zamestnancov subjektov počas rozpočtového roka 2024.

Zdroj: nariadenie (EÚ) 2021/2085; nariadenie (EÚ) 2021/887; nariadenie (EÚ) 2023/1782 a EDA.

Skratky

Skratka	Vymedzenie/vysvetlenie
ECF	Európsky fond pre konkurencieschopnosť
EFSI	Európsky fond pre strategické investície
EIB	Európska investičná banka
EIT	Európsky inovačný a technologický inštitút
ERA	Európsky výskumný priestor
FNLTC	Financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi
RP10	10. rámcový program
RRF	Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti
SCO	Zjednodušené vykazovanie nákladov
V a I	Výskum a inovácie
VFR	Viacročný finančný rámec
ZFEÚ	Zmluva o fungovaní Európskej únie

Glosár

Pojem	Vymedzenie/vysvetlenie
Európska investičná banka	Banka EÚ vo vlastníctve členských štátov, ktorá financuje projekty na podporu politík EÚ, najmä v EÚ, ale aj v tretích krajinách.
Európsky fond pre konkurencieschopnosť (ECF)	Navrhovaný fond EÚ, ktorý zahŕňa osobitný program pre výskum a inovačné činnosti v oblasti obrany.
Európsky fond pre strategické investície	Podporný mechanizmus zriadený Európskou investičnou bankou (EIB) a Komisiou ako súčasť Investičného plánu pre Európu s cieľom mobilizovať súkromné investície do projektov, ktoré majú pre EÚ strategický význam.
Európsky semester	Ročný cyklus, ktorý predstavuje rámec pre koordináciu hospodárskych politík členských štátov EÚ a monitorovanie pokroku.
Flexibilita rozpočtu	Mechanizmus, ktorý Komisii umožňuje prerozdeliť rozpočtové prostriedky medzi programy, segmenty politiky alebo roky v rámci stropov VFR s cieľom reagovať na meniace sa priority.
Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti	Mechanizmus finančnej podpory EÚ na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu pandémie COVID-19, stimuláciu obnovy a riešenie výziev spojených so zelenou a digitálnou transformáciou.
Pracovný balík	Skupina súvisiacich úloh, ktoré spoločne prispievajú k dosiahnutiu veľkého projektu, cieľu alebo míľniku.
Pridaná hodnota EÚ	Dodatočná hodnota vytvorená opatreniami EÚ v porovnaní s opatreniami samotného členského štátu.
Prijímateľ	Fyzická alebo právnická osoba, ktorá na realizáciu projektu alebo programu dostáva grant alebo pôžičku z rozpočtu EÚ.
Spoločný podnik	Orgán EÚ zriadený s verejnými a/alebo súkromnými partnermi, aby vykonával projekt alebo činnosť v oblasti výskumu a technológie.
Správne finančné riadenie	Riadenie zdrojov v súlade so zásadami hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti.
Viacročný finančný rámec	Výdavkový plán EÚ, v ktorom sú stanovené priority (na základe cieľov príslušných politík) a stropy, spravidla na sedemročné obdobie. Predstavuje štruktúru, v rámci ktorej sa stanovujú ročné rozpočty EÚ a ktorá obmedzuje výdavky v každej kategórii výdavkov.
Výkonnosť	Vyjadrenie miery, do akej opatrenie, projekt alebo program financovaný EÚ plní svoje ciele a predstavuje najvýhodnejší pomer medzi kvalitou a cenou.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2026

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA č. 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licenci [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Titulná strana – © butenkow / stock.adobe.com.

Ilustrácia 1 – © Európska únia, 1995 – 2026.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Webové sídla inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu obsahujú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

HTML	ISBN 978-92-849-6328-7	ISSN 2812-300X	doi:10.2865/1188146	QJ-01-25-063-SK-Q
PDF	ISBN 978-92-849-6329-4	ISSN 2812-300X	doi:10.2865/6928794	QJ-01-25-063-SK-N

AKO CITOVAŤ

Európsky dvor audítorov, [stanovisko 02/2026](#) k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje rámcový program pre výskum a inovácie Horizont Európa na obdobie 2028 – 2034, stanovujú pravidlá účasti na ňom a pravidlá šírenia jeho výsledkov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) 2021/695 [COM(2025) 543 final], Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2026.

Toto stanovisko, vydané podľa článku 322 ods. 1 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje, že s Európskym dvorom audítorov sa má konzultovať o návrhoch týkajúcich sa rozpočtových pravidiel a nástrojov EÚ, sa týka návrhu nového nariadenia o programe Horizont Európa, ktorý Európska komisia predložila 16. júla 2025.

Účelom tohto stanoviska je poskytnúť pripomienky ku koncepcii návrhu, riadeniu, výkonnostnému rámcu a opatreniam finančnej kontroly. Jeho cieľom je pomôcť zabezpečiť, aby sa v rámci budúceho programu podporovalo správne finančné riadenie, zodpovednosť a európska pridaná hodnota v politike EÚ v oblasti výskumu a inovácií.

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV

12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/contact

Webová stránka: eca.europa.eu

Sociálne siete: @EUauditors

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie